

Monumentnummer*: 508263

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 29 december 1998
Kadaster deel/nr 82670/26

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Hegebeintum	Noardeast-Fryslân	Fryslân

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Blija	I			626

Omschrijving**

Omschrijving

HARSTA STATE. In aanleg wellicht nog 16de-eeuws, maar wat huidig voorkomen en karakter betreft hoofdzakelijk 18de/19de-eeuws hoofdgebouw van de gelijknamige historische buitenplaats. HUIS op nagenoeg rechthoekige grondslag, zes traveeën breed, opgetrokken uit gepleisterde rode (vermoedelijk eerste kwart 17de-eeuws werk met klezoren) en gele baksteen (westelijke bouwmassa 1843) en gedekt door een met blauwe Hollandse pannen belegd schilddak met hoekschoorstenen met borden. Lijstgoot langs de voorgevel; eenvoudige bakgoot op klosjes langs de achter- en zijgevels. Gefrijnde hardstenen plint; ijzeren muur- en balkankers, waaronder negen 18de-eeuwse lelieankers aan de voorgevel. De voorgevel (zuid) ingedeeld door een centrale ingangspartij (vermoedelijk 1790) met aan weerszijden twee respectievelijk drie zesruitsramen. De ingang omlijst door Ionische pilasters met kroonlijst waarop (in reliëf) het opschrift HARSTA STATE; hardstenen onderdorpel en basementen; dubbele houten paneeldeuren met vensters en half rond bovenlicht met houtsnijwerk; in de zwikken eveneens houtsnijwerk. In de achter- en zijgevels keldervensters met diefijzers en vier- en zesruitsramen. Tegen de westgevel een leipeer in kandelabersnoei. De huidige PLATTEGROND weerspiegelt de belangrijkste bouwfases van het huis: de oostelijke zaal, de gang en de daaraan grenzende westelijke ruimte maken deel uit van de 17de-eeuwse aanleg. Dit gedeelte is opgetrokken in rode baksteen. Het meest westelijke deel is gebouwd na de sloop van de linkervleugel in 1843. Dit gedeelte is opgetrokken in gele baksteen. De oorspronkelijke hal is versmald tot de huidige gang. Links in de gang bevindt zich de toegang tot de trap naar de kap. De uit twee etages bestaande kap bevat nog vier bij de verbouwing van 1843 hergebruikte 16de-eeuwse Hollandse spanten. Bij gelegenheid van de restauratie 1996-1997 is een doorbraak gemaakt tussen de beide westelijke kamers en zijn de bedstedenwand en de schoorsteenmantel verwijderd. De kleine kelder aan de noordwest-zijde is volgestort met vrijkomend puin. De verlaagde gang aan de noord-oostzijde is verhoogd. In het INTERIEUR zijn ondermeer van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

belang: de laat-18de-eeuwse Lodewijk-XVI aankleding van de oostelijke zaal met wandbetimmering (boiserie) met gesneden guirlandes, médaillons en andere versieringen, de buffetnissen met onderkastjes aan weerszijden van de schouw (waarvan een met schuifwand), de lambriskasten in de hoek, de vensterbanken en vouwblinden en de bijpassende omlijste paneeldeuren; voorts het houten plafond met midden- en hoekrozetten, de grijsmarmeren schouw met spiegel en schouwstukje met bloemmotief en hardstenen vloerplaat met op de hoeken een kwarthol profiel. In de gang de marmeren tegels en paneeldeuren. In de overige ruimten beganegronds ondermeer de balkenplafonds, vensterbanken en vouwblinden en de paneeldeuren.

Waardering

Harsta State. Hoofdgebouw van de gelijknamige historische buitenplaats van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- vanwege ouderdom en bouwgeschiedenis;
- als hoofdgebouw van een kenmerkende omgrachte en door windsingels beschutte in aanleg 17de-eeuwse Friese State;
- vanwege de architectuurhistorische kwaliteiten van ex- en interieur;
- vanwege de aanwezigheid van een aantal waardevolle interieur-onderdelen;
- vanwege de evenwichtige combinatie van een kenmerkende 17de-eeuwse state-structuur met omgracht terrein en windsingels, en een landschappelijke aanleg uit 1832 - een combinatie die in grote lijnen ook tot uitdrukking komt in de bouwgeschiedenis van het hoofdgebouw;
- vanwege de redelijk hoge mate van gaafheid en herkenbaarheid van state en stateterrein;
- vanwege de genealogische geschiedenis die aan hoofdgebouw en stateterrein is verbonden;
- vanwege de visueel-ruimtelijke relatie van het hoofdgebouw met de overige complexonderdelen;
- vanwege de bijzonder mooie ligging in het open Friese landschap, in de nabijheid van het beschermde terpdorp Hogebeintum.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument